

Socialstyrelsen, organ- och vävnadsdonation

Budskapsutveckling för informativa insatser kring lagändringen och proaktiva insatser

Budskapsutveckling

Den 1 juli 2022 förväntas nya regelverk kring transplantationslagen träda i kraft. Syftet med lagändringarna är att stärka förutsättningarna för donation och därmed öka antalet organdonationer. Socialstyrelsen har i uppdrag att informera om de nya lagändringarna. Uppdraget ska genomföras med målsättningen att, där allmänheten i övrigt ges information om organdonation, tillgodose behovet av allmänt tillgänglig och målgruppsanpassad information om lagändringarna på ett sätt som bidrar till fortsatt hög donationsvilja i befolkningen.

Genom att, i samband med att lagändringarna träder i kraft, genomföra en informationsinsats kan Socialstyrelsen på ett transparent och informativt sätt lyfta syftet med lagändringarna och vilka skillnader de innebär. I samband med detta har Socialstyrelsen också möjlighet att aktualisera frågan kring organ- och vävnadsdonation och vikten av att ta ställning på ett övergripande plan.

Informationsinsatsen bör ramas in med samma grafiska manér för att bidra till igenkänning och sammanhållning mot övrig kommunikation, men hålla en mer informativ och saklig ton än de proaktiva kommunikationsinsatserna.

ÖVERGRIPANDE BUDSKAP

Organdonation räddar liv, men behovet av organ är fortsatt större än tillgången. För att möjliggöra för vården att kunna genomföra fler organdonationer träder nya regler i transplantationslagen i kraft den 1 juli 2022. Samtidigt stärks individens vilja och inställning till donation genom de nya lagändringarna. De nya reglerna innebär kortfattat att:

- Tydligare regler kring hur fortsatt intensivvård får gå till för att göra fler donationer möjliga.
- Den enskildes vilja stärks genom att närståendevetos tas bort. De närstående är fortsatt viktiga men renodlas till att förmedla information om den tänkbara donatorns inställning.
- Beslutsoförmögna undantas helt från donation eftersom de inte har möjlighet att fatta ett eget beslut i frågan.

Läs mer om lagändringarna och vad det innebär för dig som potentiell organdonator på socialstyrelsen.se

DELBUDSKAP

Ny lag – Reglering av medicinska insatser kan göra fler donationer möjliga.

Ny lag – Individens vilja stärkt i donationsfrågan/Din egen vilja stärks i donationsfrågan.

BUDSKAPSUTVECKLING FÖR PROAKTIVA INSATSER

Ovan beskrivna lagändringar tydliggör och stärker individens ställningstagande till donation. Donationsviljan i Sverige är fortsatt hög samtidigt som en stor andel fortfarande inte registrerat sin vilja i donationsregistret. Därför rekommenderar vi att utveckla och komplettera befintliga budskap för att stärka budskapens call-to-action. Målsättningen att öka effekten i den kommande proaktiva kommunikationsinsatsen.

Genom att addera en frågeställning stärker vi både budskapen om att det är individens behov som är i fokus, samtidigt som det visar på framåtriktning och handling.

Budskapen är främst ämnade för att användas för digital annonsering i sociala medier och digitala banners, exempelvis på nyhetssajter. Budskapen kan kombineras med bilder eller infografik. När dessa anpassade budskap används i sociala kanaler eller digital annonsering rekommenderar vi att förstärka uppmaningen i inläggstexten genom att alltid avsluta den med: Visa din vilja i donationsregistret. Gör det nu.

Huvudbudskap

Visa din vilja i donationsregistret

Delbudskap generella

Några minuter för dig kan vara en livstid för någon annan
Har du tid?
Visa din vilja i donationsregistret.

Det är fler som behöver än som ger
Hur vill du göra?
Visa din vilja i donationsregistret.

Vissa gåvor behöver avslöjas i förväg
Vilka kan du tänka dig?
Visa din vilja i donationsregistret.

Gör livsviktig skillnad idag
Har du tagit ställning?
Visa din vilja i donationsregistret.

Ge vården en chans att rädda liv tack vare dig
Har du registrerat dig?
Visa din vilja i donationsregistret.

Nytt budskap, med fokus på vävnader:

Vävnadsdonation, exempelvis hjärtklaffar, kan förbättra liv
Har du tagit ställning?
Visa din vilja i donationsregistret.

Delbudskap män, alla åldersgrupper

Det är fortfarande fler kvinnor än män som registrerat sin vilja i donationsregistret, trots att donationsviljan är lika stor i de båda grupperna. Därför finns en potential att i kombination med de mer övergripande budskapen formulera budskap som riktar sig mer mot den manliga målgruppen. Att poängtera att männen ligger efter, en mer rak formulering och ett mindre emotionellt budskap kan motivera männen att registrera sig:

Fler kvinnor än män har anmält sig
Hur vill du göra?
Visa din vilja i donationsregistret.

Den genomsnittliga donatorn är en man i xxx-års åldern
Hur vill du göra?
Visa din vilja i donationsregistret.

Du bestämmer själv vad som ska hända med dina organ efter döden
Har du bestämt dig?
Visa din vilja i donationsregistret.

Delbudskap äldre målgrupp, 50–59 år

Vi ser också en potential i åldersgruppen 50–59 år. Mot denna målgrupp ser vi en möjlighet att i kombination med de mer generella budskapen lyfta åldersperspektivet tydligare, men också lyfta frågan kring donationskortet för att uppmuntra till förflyttning från donationskort till donationsregister. Vi kan anta att ju äldre man blir, desto jobbigare att tänka på döden – Att man kanske går och bär på tankarna inom sig. Men genom att uppmana till att lätta sitt hjärta och kanske lyfta frågan kan vi få dem att prata med nära och kära och känna att det känns värdefullt att ta ställning och registrera sig.

Lätta ditt hjärta
Hur vill du göra med dina organ efter döden?
Visa din vilja i donationsregistret.

En livsviktig insats för dig mellan 18 och 90 år
Har du registrerat dig?
Visa din vilja i donationsregistret.

Medelåldern för organdonatorer 2021 var 56 år
Har du tagit ställning?
Visa din vilja i donationsregistret.

FÖRSLAG TILL TILLÄGG PÅ WEBBEN, OM DONATIONSKORT

En idé är att kommunicera hur det funkar, rent konkret, om man har fyllt i ett donationskort sedan tidigare. Om inte i kampanjen, så i en FAQ på webben:

1. Behöver jag registrera mig i donationsregistret om jag har fyllt i donationskortet sedan tidigare?
Svar ...

2. Varför ska jag registrera mig i donationsregistret om jag redan berättat för mina anhöriga?
Svar ...

3. Varför ska jag berätta för mina anhöriga om jag ändå registrerat mig i donationsregistret?
Svar ...

För att leda in målgruppen till webben rekommenderar vi att sponsra ett socialt inlägg mot den äldre målgruppen, exempelvis:

Till dig som har ett donationskort
Vården tittar alltid i donationsregistret. Därför är det viktigt
att du anmäler dig. Tack för att du tar ställning!

UTVECKLING AV BOILERPLATE KOPPLAT TILL LAGÄNDRINGEN

Fokus på lagen

Sedan den 1 juli finns en ny lag som stärker individens vilja i donationsfrågan – Det är du själv som bestämmer vad du vill ska hända med dina organ efter döden. Visa din vilja i donationsregistret, det tar bara några minuter. Gör det nu.

Fokus på *Gör det nu*

Visa din vilja i donationsregistret. Det tar bara några minuter och kan rädda eller förbättra någons liv. Gör det nu.